

PUIDUJÄÄTMED

Puidujäätmeteks on oksad, lauajupid, vana puitmööbel jne. Puidujäätmeid, mis ei ole lakitud ega värvitud võib põletada koos muu põleva materjaliga kas koldes või lõkkes. Värvitud ja lakitud puidujäätmete põletamine on keelatud.

SUUREMÕÕTMELISED JÄÄTMED

On suured esemed, nagu näiteks mööbel. Suuremõõtmelised jäätmed kogutakse kokku omavalitsuste poolt korraldatavate kogumisringide käigus või korteriühistu poolt organiseeritud kogumisaksioonide käigus. Samuti on võimalik neid viia kohalikku jäätmejaama ja prügilasse.

EHITUS- JA REMONDIJÄÄTMED

Võivad sisaldada pinnast, asbesti, telliseid, betooni, krohvi, metalli, klaasi ja muid materjale, mis on enamasti mittelagunev ja ohtlik materjal. Ehitusprahti ei tohi panna segaolmejäätmete hulka, kuna need kahjustavad prügiveoautosid ja jäätmekonteinereid ning neid kogutakse prügilas olmejäätmetest eraldi. Taaskasutatav ehitusmaterjal (nt puit) tuleb suunata taaskasutusse. Ohtlikud ehitusjäätmed tuleb üle anda vastavalt ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale ettevõttele.

VANAMETALL

Nii must kui värviline vanametall tuleb üle anda vanametalli koguvale vastavat litsentsi omavale ettevõttele (nt AS Kuusakoski). Kokku kogutud vanametallist toodetakse uusi metalliesemeid. Vanametalli ostetakse elanikelt kokku, kuna ta on väärtuslik materjal. Vanametalli koguvad kokku ka jäätmejaamad.

OLMEJÄÄTMED

Kõik prügi, mis kuhugi eelnevate tabelite alla ei mahtunud läheb olmeprügikasti. Selle prügikasti sisu rändab prügimäele.

KAS SA TEAD?

..., et Eestis tekib aasta jooksul elaniku kohta 380 kg olmejäätmeid, millest 140 kg moodustavad kasutatud pakendid?
..., et riiklik keskkonnategevuskava näeb ette vähendada aastaks 2010 olmejäätmete hulka 250-300 kilogrammini inimese kohta?
..., et kui võtta arvesse ka tööstusjäätmed, siis tuleb ühe eestimaalase kohta ligikaudu 9 tonni jäätmeid aastas?
..., et 1 kilogrammist vanapaberist saab ümbertöötlemisel (lisatakse ka puitu) valmistada 1,6 kg uut paberit?

**Voldiku väljaandmist rahastas
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus**

KORRALDATUD JÄÄTMEVEDU

Korraldatud jäätmevedu on olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta või -kohtadesse kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatud konkursi korras valitud ettevõtja poolt.

Vastavalt jäätmeseadusele on kohalikul omavalitsusel kohustus organiseerida oma haldusterritooriumil korraldatud olmejäätmevedu. Konkursi võib omavalitsus korraldada iseseisvalt või koostöös teiste omavalitsustega. **MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskuse 27 liiget on volitanud konkursi korraldamise MTÜ-le.**

Korraldatud jäätmevedu hakkab toimuma järgmistes omavalitsustes:

1. **piirkond** - Ambla, Järva-Jaani, Roosna-Alliku, Kareda, Koeru vald
2. **piirkond** - Pajusi, Puurmani, Põltsamaa vald ja Põltsamaa linn
3. **piirkond** - Imavere, Koigi, Kõue, Paide ja Väätsa vald
4. **piirkond** - Paide linn
5. **piirkond** - Türi vald
6. **piirkond** - Kõo, Suure-Jaani vald ja Võhma linn
7. **piirkond** - Kehtna, Kaisma, Kaiu, Kärü, Vändra vald ja Vändra alev
8. **piirkond** - Märjamaa ja Raikküla vald

Elanikke teavitatakse konkursi võitjast ja kaasnevatest muudatustest vallalehe kaudu ning info pannakse üles ka valla ning MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskuse kodulehele.

Korraldatud jäätmeveoga kaasnevad muudatused

Igas piirkonnas saab kaheks aastaks olmejäätmete vedamise ainuõiguse avalikul konkursil kõige odavama hinnapaketi pakkunud vedaja. Vastava eri- või ainuõiguse jõustumisest kaotavad kehtivuse kõik selles piirkonnas senised olmejäätmeveo lepingud.

Korraldatud jäätmeveoga LIITUMINE ON KOHUSTUSLIK KÕIGILE JÄÄTMEVALDAJATELE, kes jäävad ülalpool loetletud korraldatud olmejäätmeveoga hõlmatud piirkonda.

Korraldatud jäätmeveoga on hõlmatud ainult SEGAOLMEJÄÄTMED.

Korraldatud jäätmevedu aitab vältida ebaseaduslikku prügi ladestamist ja aitab hoida prügiveohinda mõistlikul tasemel.

MIDA ROHKEM SORTEERID JÄÄTMEID LIIGITI, SEDA VÄIKSEM ON PRÜGIVEOARVE!!

Liigiti sorteeritud jäätmeid saad tasuta üle anda ka järgmistes jäätme- ja keskkonnajaamades:

Jäätmejaamad sinu kodukohas:

Mäepere jäätmejaam Ülejõe külas Rapla vallas
Põltsamaa jäätmejaam Pauastvere külas Põltsamaa vallas
Türi jäätmejaam Viljandi 17b Türi linnas
Märjamaa jäätmejaam Jaama 5 Märjamaa alevis
Paikre sorteerimisjaam Raba 39 Pärnu linnas

Keskkonnajaamad sinu kodukohas:

Ambla vald - Aravete alevikus; **Imavere** vald - Imavere alevikus; **Kaiu** vald - Kaiu alevikus; **Kareda** vald - Peetri alevikus; **Kehtna** vald - Kehtna alevikus; **Koeru** vald - Koeru alevikus; **Koigi** vald - Koigi külas; **Kõo** vald - Kõo külas; **Kõue** vald - Kõo ja Ardu külas; **Puurmani** vald - Puurmani alevikus; **Põltsamaa** vald - Ada-vere alevikus; **Roosna-Alliku** vald - Roosna-Alliku alevikus; **Suure-Jaani** vald - Olustvere alevikus; **Türi** vald - Oisu ja Kabala külas

Lisaks ohtlike jäätmete kogumiskonteiner:

Paide linnas Jaama 4; **Suure-Jaanis** Oja 2b; **Võhma** linnas Sepa 3; **Vändra** vallas Täpsemat infot erinevate sorteerimiskohtade kohta saad küsida oma vallast.

Säästa
loodust!

JÄÄTMETE SORTEERIMINE KODUS

Jäätmekäitlussüsteemi toimimiseks on vaja kõigi inimeste teadlikku osavõttu. Enamikku jäätmetest on võimalik mitmel erineval moel taaskasutada. Kodune jäätmete sorteerimine aitab vältida jäätmete segunemist ning suurendab nende taaskasutust ja ümbertöötlemist. Siinjuures püüab see väike voldik sulle natuke abiks olla.

Selleks, et saaksime vabaneda ise oma jäätmetest mõistlikumalt ja parandada oma lastele puhtama maa, on otstarbekas sorteerida jäätmeid liikide kaupa: **taaskasutatavad pakendijäätmed, papp ja vanapaber, ohtlikud jäätmed, ehitus- ja elektroonikajäätmed, biolagunevad jäätmed ning suuremõõtmelised jäätmed.**

Kodus on kõige mugavam jäätmeid sorteerida kui lisaks segaolmejäätmete prügi-kastile leida koht pakendijäätmete, vanapaberi ja papi kogumiseks.

Kui sinu kodukohas on rakendunud biolagunevate jäätmete eraldi kogumine, ära unusta ka neid jäätmeid eraldi koguda. Biolagunevate jäätmete jaoks on võimalik väiksem anum ja biolagunevad kotid ka poest osta. Eramutes või maapiirkonnas on võimalik korraldada komposteerimist aianurgas.

MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus
Pärnu tn 52, Paide linn 72712, Järvamaa
Telefon/ fax: 38 52
E-mail: info@kejhk.ee
www.kejhk.ee

KESK-EESTI

JÄÄTMEHOOLDUSKESKUS

METALLPAKEND

Peamiselt teras- ja alumiiniumpakendid. Kasutatakse peamiselt toiduainetööstuse toodangu pakendamiseks (karastus- ja vähealkohoolsed joogid ning pikema säilivusajaga erinevad konserveid).

- metallkaaned
- metallkorgid
- metallpurgid
- konservikarbid
- foolium
- metallist väikeesemed
- jämedad metallpakendid

Suured metallesemad vii metalli kokkuostu - punkti!

KLAASPAKEND

Kui eraldi klaaspakendi konteinerit pole, läheb klaastarv segapakendi konteinerisse.

Värvitust ja värvilisest klaasist:

- klaaspudelid
- klaaspurgid
- joogiklaasid

NB! Klaastarv tuleb eemaldada metallkorgid ja kraed

Kui joogipakendil on peal pandimärk vii see pudel taarapunkti või suuremates kauplustes asuvasse taara vastuvõtu automaatisse ning sa saad selle eest raha tagasi.

PLASTPAKEND

- jogurtiposid
- õõkarbid
- ketšupipudelid
- majoneesipudelid
- kile, kilekotid
- plastnõud
- plastkarbid
- plastkanistrid
- plastist pakkekastid
- kartongist piima-, mahla ja veinipakendid
- papptaldrikud ja joogitopsid
- jämedad kartongpakendid
- kosmeetika ja hooldustoodete pakendid
- jämedad plastpakendid

Pakendid peavad olema tühjad; puhtad ja kokku pressitud!

PABER JA PAPP

- Ajalehed
- Ajakirjad
- kataloogid reklaamid
- ümbrikud
- töövihikud
- vanad raamatud
- igasugune trüki-, kirjandus-, joonistus- ja kirjutuspaber
- lainepapp
- jõupaber
- pappkastid
- pappkarbid
- paberkotid ja muud puhtad paberpakendid

NB! Pane pappkastid ja - karbid konteinerisse kokku pressitult!

Pane paber ja papp SINISESSE konteinerisse!

Sobilik on vaid puhas ja kuiv paber ja papp!

BIOJÄÄDE JA KOMPOST

- toidujäätmed
- saepuru
- puu- ja köögivilja jäägid
- kohvi- ja teepuru
- kohvifiltrid
- majapidamis-paber
- pabertaskurätid
- puulehed
- niidetud muru
- oksarisu
- lillemuld
- aiajäätmed

Ligikaudu üks kolmandik kuni pool kodus majapidamises tekkivatest jäätmetest on orgaanilised jäätmed (köögi- ja aiajäätmed, puulehed jne), mis on kõige õigem kompostida, nii jõuavad loodusest pärit ained jälle mulda tagasi.

Komposteerides jäätmeid tuleb ka jäätmeveo eest vähem maksta.

Biolagunevatest jäätmetest saab väärtusliku toote!

Pane biojääde PRUUNI konteinerisse!

OHTLIKUD JÄÄTMEDE

- vanad ravimid
- farmaatsiatooted
- akud
- patareid
- värvid
- puhastusained
- lahustid
- õlid ja õlifiltrid
- päevavalguslambid ja säästupirnid
- saastunud taara
- olmekeemia
- kraadiklaasid
- putuka- ja rotimürgid
- taimekaitsevahendid
- puidukaitse- või immutusvahendid
- asbest ja asbestijäätmed
- kemikaalid ja muud ohtlikud jäätmed

NB! Kodumajapidamises tekkinud ohtlikud jäätmeid tuleb käsitleda ja koguda arvestades vajalikke ohutus- ning ettevaatusabinõusid!

keskkonnohtlik

mürgine

tuleohtlik

EI SOBI:

- vanad riided ja jalanõud
- toidu- ja muud biojäätmad
- aknaklaas
- keraamika, portselan
- halogeen- ja hõõgniitlambid

ohtlikud jäätmed on isegi väikestes kogustes kahjulikud

võimalusel tuleks ohtlikud ained anda üle originaalpakendites

ELEKTROONIKAJÄÄTMEDE

- külmkapid
- pesumasinad
- mikrolaineahjud
- pliidid
- elektriradiaatorid
- kliimaseadmed
- ventilaatorid
- tolmuimejad
- õmblusmasinad
- rõsterid
- kellad
- kaalud
- kohvimasinad
- veekeetjad
- televisoorid
- raadiod
- muusikariistad
- triikraud
- föönid
- lokitangid
- audio-videoseadmed
- arvutid ja nende lisaseadmed
- laua- ja mobiiltelefonid
- automaatvastajad
- elektrilised ja elektroonilised mänguasjad
- suitsuandurid
- kütteregulaatorid
- elektrilised tööriistad
- ja muud elektrilised ja elektroonilised kodutehnikad

Kodumajapidamistest pärinevad elektrilised ja elektroonikaseadmete jäätmetele kehtib küll tasuta vastuvõtu kord, kuid tasuta vastuvõtmisele kuuluvad need seadmed, mis on kompleksed ja ei sisalda muid jäätmeid.

elektri- ja elektroonika jäätmeid koguvad elektroonikat müüvad kauplused

samuti jäätmejaamad ja elektroonikajäätmete kogumispunktid ning kogumisingid

PAKENDI KONTEINERISSE EI SOBI:

- Toidu- ja muud biojäätmad
- vanad riided ja jalanõud
- aknaklaas, keraamilised ja klaasnõud ning lambipirnid
- tühjendamata ja määratud pakendid
- tootega täidetud aerosooli pudelid ja kemikaalide pakendid
- Kummist tooted ega mänguasjad

- Ühes keskmises leibkonnas on ligi 200 pakendit
- 60 % pakenditest kasutatakse toiduainete säilitamiseks
- Värskena müüdavatestrikneb ca 10-20%, pakendatud toiduainetest ca 1%
- Eesti tekib ligi 120 - 130tonni pakendijäätmeid aastas
- Plastik laguneb looduses väga aeglaselt, isegi kuni 500 aastat.

EI SOBI:

- Määratud, vettinud, kiletatud ning märg paber ja papp
- kleepsildid, teibid, kleepsud
- foolium- ja kopeerpaber
- kommipaberid ning muude toiduainete pakendid.

Paberi eraldi kogumisega anname võimaluse uue paberi tootmiseks vanapaberist.

70 kg vanapaberi kogumisega on päästetud üks puu.

EI SOBI:

- Suured kondid
- Kile, tolmu- ja kilekotid
- tuhk ja suitsukonid
- metall- ja klaaspakendid
- vahatatud ja kiletatud papp
- tekstiil ja nahk
- määratud paber ja pappmaterjal
- ohtlikud jäätmed

Kvaliteetne kompost pole mitte ainult võõristevaba, haisuvaba, patogeenvaba ja hea struktuuriga materjal, vaid ka rikas toitainete poolest ja mitmekesise mikro-bioloogilise kooslusega.